

Sygn. akt III KK 649/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

Protokolant Łukasz Biernacki

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 11 grudnia 2018r., sprawy A. G.,

obwinionej z 151 § 1 k.w.

z powodu kasacji, wniesionej na korzyść obwinionej przez Rzecznika Praw

Obywatelskich od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w B.

Zamiejscowy VII Wydział Karny w H.

z dnia 27 listopada 2017r., sygn. akt VII W [...],

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i uniewinnia obwinioną, a
kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy VII Wydział Karny w H., wyrokiem nakazowym z 27 listopada 2017 r., uznał A. G. za winną tego, że 13 września 2017 r., w pobliżu miejscowości T., gm. B., na terenie Nadleśnictwa B., leśnictwo T., oddział [...], nie będąc do tego upoważnioną, przechodziła przez las w miejscu, gdzie było to zabronione, to jest wykroczenia z art. 151 § 1 k.w., i za to wymierzył jej karę grzywny w wysokości 100 zł. Wyrok ten uprawomocnił się 9 grudnia 2017 r.

Kasację od prawomocnego wyroku nakazowego złożył na korzyść ukaranej Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 93 § 2 k.p.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności czynu i wina ukaranej nie budziły wątpliwości, podczas gdy takie wątpliwości – i to poważne – budziły. W konsekwencji skarżący wniósł o wydanie wyroku o charakterze kasatoryjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, jako oczywiście zasadna, zasługiwała w całości na uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.).

Należało zgodzić się ze skarżącym, że w świetle ujawnionych dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie okoliczności czynu i wina A. G. budziły poważne wątpliwości. I nie tyle chodziło tu o niedołączenie do akt sprawy zarządzenia nr [...] Nadleśniczego Nadleśnictwa B. z 27 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia okresowego zakazu wstępu do lasu, ale o to, że zarządzenie nr [...] z 28 kwietnia 2017 r., zmieniające to pierwsze, zamiast ustalić wymagany przez ustawę okresowy zakaz wstępu do lasu, wprowadziło w istocie stały zakaz. Trudno inaczej interpretować zapis, że termin zakazu wstępu do lasu obowiązuje od 1 kwietnia 2017 r. do odwołania. Taka redakcja tekstu normatywnego, ewidentnie sprzeczna z treścią art. 26 ust. 3 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 788), tworzyła dla osób fizycznych pragnących wejść do lasu stanowiącego własność Skarbu Państwa sytuację niejasną, dwuznaczną, kolidującą z zasadą powszechnej dostępności lasów dla ludności, o której mowa w art. 26 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy.

Rezygnując z poszerzenia materiału dowodowego w celu uzyskania pełniejszych danych pozwalających na dokonanie prawidłowego rozstrzygnięcia co do winy, Sąd właściwy dopuścił się rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa wskazanego w kasacji (art. 111 k.p.w.). Dlatego zaskarżony wyrok nakazowy nie mógł się ostać i należało go uchylić.

W ocenie Sądu Najwyższego orzeczenie następcze powinno było jednak przybrać inną postać niż zaproponowaną przez skarżącego.

Na podstawie zaoferowanych przez oskarżyciela publicznych dowodów, a nadto – a w gruncie rzeczy przede wszystkim – faktów powszechnie znanych (tzw.

faktów notoryjnych), które nie wymagają dowodów (art. 168 zd. pierwsze k.p.k. w zw. z art. 39 § 1 zd. drugie k.p.w.), Sąd Najwyższy przyjął, że A. G. brała udział w szeroko zakrojonej pokojowej akcji protestacyjnej, w której uczestniczyli również cudzoziemcy, przeciwko masowemu pozyskiwaniu drewna z terenu Puszczy [...] za pomocą ciężkiego i wyjątkowo wydajnego sprzętu. Jej zachowanie było działaniem na rzecz ochrony środowiska, które – jak nakazuje art. 74 ust. 4 Konstytucji RP – powinno korzystać ze wsparcia władz publicznych. W dniu 17 kwietnia 2018 r. zapadł przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu wyrok, który stwierdził, że decyzje polskich władz w sprawie zwiększonej wycinki w Puszczy [...] naruszały prawo unijne, głównie w zakresie dyrektyw siedliskowej i ptasiej. Orzeczenie luksemburskie spowodowało wydanie przez właściwego polskiego ministra polecenia wstrzymującego wycinkę w Puszczy [...].

Zdaniem Sądu Najwyższego, nie było żadnych podstaw, aby powątpiewać w szlachetne motywy, które inspirowały A. G.. Wolno przyjąć, że towarzyszyła jej rzeczywista i autentyczna troska o stan polskiej przyrody i że swoją postawą, zasługującą na uznanie, zmierzała i ostatecznie w jakiejś mierze przyczyniła się do położenia kresu dewastacji znanego i cenionego na świecie kompleksu leśnego.

Pozbawione wszelkiej agresji zachowanie A. G. – trzeba to z całą mocą zaakcentować – nie odznaczało się w najmniejszym stopniu społeczną szkodliwością. Przeciwnie – zasługiwało na to, aby potraktować je jako społecznie korzystne i godne szacunku.

Przechodząc do kwestii ściśle jurydycznej, warto przypomnieć, że art. 1 § 1 k.w. zawiera materialną definicję wykroczenia. Według niej nawet w subminimalnym stopniu społeczna szkodliwość czynu, której kryteria podaje art. 47 § 6 k.w., stanowi materialny element wykroczenia. Zatem czyn, który w ogóle pozbawiony jest cech społecznej szkodliwości, nie stanowi wykroczenia. W wypadku poczynienia takich ustaleń sprawę należy rozstrzygać analogicznie, jak w razie wystąpienia negatywnej przesłanki materialnej określonej w art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w., to jest uznać, że „sprawca nie popełnia wykroczenia”.

W podsumowaniu: skoro ze względu na sposób i okoliczności popełnienia czynu, a nade wszystko na intencje towarzyszące A. G., nie sposób dostrzec w jej pozbawionym cienia agresji zachowaniu bodaj minimalnej społecznej szkodliwości,

to siłą rzeczy nie stanowiło ono wykroczenia. Dlatego – uznając skazanie za oczywiście niesłuszne – Sąd Najwyższy wydał orzeczenie następcze w postaci uniewinnienia (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.).

Kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa po myśli art. 118 § 2 k.p.w.